

ΤΟ ΠΙΑΝΙΣΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΜΠΑΧ

Τοῦ WALTER NIEMANN

Ὁ Johann Sebastian Bach (1685-1750) συγκεντρώνει στὰ ἔργα του γιὰ πιάνο, ὅτι ὠραίο, νέο καὶ οὐσιαστικό σὲ ὄφους καὶ περιεχόμενο παρουσίαζαν τὰ ἔργα τῶν προγενεστέρων του διδασκάλων τοῦ Clavecin ποὺ εἶχε μελετήσει, ἀκούσει καὶ ἀφομοιώσει ἀπὸ τῆς νεανικῆς του ἡλικίας, Ἔτσι εἶχε ἀκούσει κρυφὰ τὸν Pachelbel, τὸν Froberger στοῦ ἀδελφοῦ του στὸ Ohrdruf, ἔπειτα τὸν Böhmler στὸ Lüneburg, τὸν Reinken στὸ Ἄμβουργο, τὸν Buxtehude στὸ Lübeck. Ἐγνώριζε καὶ ἀθάυταζε τοὺς γάλλους κλαβεινιστὲς γύρω ἀπὸ τὸν Couperin δι-

λιγότερο ἀπὸ τὸν Froberger, τὸν Kuhnau, τὸν Kerll, τὸν Murschhauser καὶ τοὺς Ἰταλοὺς Frescobaldi, Vivaldi, Legrenzi, Poglietti, Albinoni ἢ τὸν Marcello. Στὰ νεανικά του ἔργα, ὅπως στὸ «Capriccio» γιὰ τὴν ἀναχώρηση τοῦ ἀγαπημένου του ἀδελφοῦ («sopralla Ionlananza del suo fratello dilettissimo») — ἴσως μὴ εἰθιμὴ παρωδία γιὰ τὶς σοβαρὲς «Βιβλικὲς σονάτες» τοῦ Kuhnau:—στὶς παραλλαγὲς ἐπάνω σὲ μὴ passacaglia σὲ ρέ Ελασσόν καὶ σὲ ἄλλα του ἔργα, φαίνεται καθαρὰ πὼς ἔχει τισρίζες του στὴν τέχνη τῶν προγενεστέρων του καὶ μάλιστα τοῦ Pachelbel, τοῦ Kuhnau καὶ τῶν Ἰταλῶν. Εἶναι ἄλλοστε γνωστὸ τί δυνατὴ ἐπίδραση εἶχε στὸ Μπάχ ἡ μουσικὴ τους γιὰ βιολί· αὐτὸ μᾶς τὸ δείχνει ἡ χρησιμοποίηση θεμάτων τοῦ Legrenzi

καὶ τοῦ Albinoni, αὐτὸ προδίδουν καὶ οἱ ἐπεξεργασίες του κοντσέρτων τοῦ Vivaldi. Στὰ ὄρμημα ὅμως πιανιστικά ἔργα του στέκει μπροστὰ μας εἰς ὄλοκληρον τὸ τιτάνεο ὄφους τῆς προσωπικότητάς του. Δηλαδή: στὰ concerti grossi γιὰ ἕνα ἕως τέσσερα πιάνα μὲ ὀρχήστρα ἢ πιάνο solo («ἰταλικὸ κοντσέρτο»), στὶς βαθυστόχαστες ἔξη γερμανικὲς παρτίτες ποὺ τοῦ ἀρέσει νὰ τις ὀπλίζει μὲ βαρὸ ἀντιστικτικό ὄπλοισμο, στὶς ἀγγλικὲς σουίτες ποὺ ἔχουν σὰν μορφὴ ἀκόμη μεγαλύτερο πλοῦτο καὶ περισσότερὴ ποικιλία ἀλλὰ ποὺ σὰν περιεχόμενο, παρ' ὅλη τὴν ἐπιτυχία τῆς κατασκευῆς, εἶναι κάπως ἐλαφρότερες, στὶς γαλλικὲς σουίτες ποὺ εἶναι γραμμένες μὲ τὴν ἀνάλαβη ὕφαντος τοῦ ροκκοῦ τὸν γάλλων κλαβεινιστῶν καὶ ποὺ ἀνακατεύει σ' αὐτὲς γαλλικοὺς χορευτικοὺς τύπους, κατὰ τὸν τρόπο τῶν Marchand καὶ Muffat, μὲ γερμανικοὺς χορευτικοὺς τύπους, στὸ «καλὰ

συγκερασμένο κλειδοκόμβολο» («πρελούνια καὶ φοδυκες») (2 μέρη, τὸ 1722 καὶ τὸ 1744· τυπωμένα ἀπὸ τὸ 1801), στὶς τοκάτες, φαντασίες, στὶς σονάτες καὶ στὶς παραλλαγὰς. Μέσα ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὰ ἔργα μᾶς μιλεῖ μὴ προσωπικότης· ποὺ δὲν τῆς εἶναι ἔξω κανένα ἀνθρώπινο συναίσθημα, ἀπὸ τὸ πὸν δαιμονικό καὶ τὸ πὸν τραγικό ὡς τὸ πὸν ἀθώο καὶ τὸ πὸν εὐθιμο· μὴ προσωπικότης ποὺ ἡ τέχνη τῆς ἐμφανίζεται ἀσύγκριτη τόσο σὲ θέρη τῆς καρδιάς καὶ πνευματικὸ βάθος ὅσο καὶ σὲ τεχνικὴ, ἀντιστικτικὴ μεγαλοφυΐα καὶ ποὺ δείχνεται ὅλο καὶ πὸν νεωτερικὴ, ὅλο καὶ πὸν ἀνεξέλιξη σὲ περιεχόμενο ὅσο περισσότερο ἐμβαθύνει κανεὶς σ' αὐτή.

Ὁ Bach στέκει στὸ κατ'ὄψλη μὴς νέας ἐποχῆς καὶ συγκεντρώνει, λυώνοντας τὸ ἄρμονικό μὲ τὴ δύναμη τῆς κολοσιαίας προσωπικότητάς του, ὅτι εἶχε δημιουργηθῆ πρὶν ἀπ' αὐτὸν ἐνῶ συγχρόνως τὸ πλουτίζει πνευματικὰ καὶ τεχνικά, δίνοντας τοῦ ἕνα ἀπείραστο πλάτος. Στὰ ἔργα του, τὸ πιάνο (Cembalo) ἐξελίσσεται ἀπὸ ὄργανο ποὺ συνοδεύει μόνον μὲ συγχωρίες σὲ ἀνεξάρτητο οἰλιστικό ὄργανο. Αὐτὸ μᾶς τὸ φανερώνουν καθαρά οἱ ἔξη σονάτες γιὰ βιολί, τρεῖς γιὰ φλάουτο, τρεῖς γιὰ γάμπο καὶ τὰ δεκάεξη του (ἐν μέρει ἐπάνω σὲ κονταρέτα γιὰ βιολί τοῦ Vivaldi) concerti grossi μὲ obligato ἐπεξεργασμένο πιάνο. Συγχρόνως τελειοποιεῖ καὶ γίνεται ὁ μεγαλύτερος διδασκαλὸς τῆς ὄργανικῆς καὶ φωνητικῆς φύσκας στὴν πέμπτη ποὺ ἀπὸ τὸν Bach παίρνει τὴ συγχρονισμένη ἐξελιγμένη μορφὴ τῆς ποὺ βασίζεται ἐπάνω σὲ καθορισμένους λογιτικούς ἄρμονικούς καὶ τεχνικούς κανόνες· ἡ φύσκα γιὰ τὸν Bach δὲν σημαίνει μὴ κενὴ ἀντιστικτικὴ ἐργασία ἀλλὰ τὴ δημιουργία ἐνὸς μουσικοῦ ποιήματος ποὺ τὸ πλάθει ἐσωτερικά καὶ ποιοτικά ἐπάνω τῆς δυσκολότερης ἀπ' ὅλες τὶς μορφῆς τῆς τέχνης καὶ ποὺ εἶναι ἕνα παιγνίδι καὶ τὰ χέρια του.

Αὐτὸ μπορεῖ νὰ τοῦ δεῖ κανεὶς ὄρατα στὸ «καλὰ συγκερασμένο Κλειδοκόμβολο», τὸ περιφιλοτέρο μαζὶ τῆς σονάτες τοῦ Μπετόβεν, ἔργο τῆς φιλολόγου τοῦ πιάνου καὶ ποὺ δὲν ἔχει ὡς τὰ σήμερὰ τὸ ταίρι του. Ἡ ἰδέα του—νὰ γυρίσῃ δυὸ φορές τὸν κύκλο τῆς πέ-

JOHANN SEBASTIAN BACH
(Προτομή τοῦ Bellmer)

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΙΑΔΙΔΑΧΗ ΤΗΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΕΚΩΣΟΥ

Η μουσική είναι η γλώσσα των ανθρώπων. Η μουσική είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης.

Η μουσική είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης.

Η μουσική είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης.

Η μουσική είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης.

Η μουσική είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης.

Η μουσική είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης.

πτης σε δύο φορές εικοσιτέσσερα προλούτνια και φογκές—δέν ήταν καινούργια. Νέο όμως και μοναδικό είναι το περιεχόμενό τους. Γιατί πολύ άπχει, όπως πολλοί πιστεύουν, από το να είναι μονάχα ένα καθαρώς μουσικό ή μορφολογικό, πρακτικό παιδαγωγικό βιβλίο για τη διδασκαλία του πολυφωνικού στύλ, και αποτελεί μάλλον τήν ψυχική και πνευματική όμοιοτητα πτώσης του Bach, τή μουσική του αυτόβιογραφία σε φόρμα χαρακτηριστικών κοματιών, που έχουν διαμορφωθεί μ' έναν απάραμιλλο πλούτο.

Μετάφραση Ε. Δ. Α.

(Ή συνέχεια στο επόμενο)

Η μουσική είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης.

Η μουσική είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης.

Η μουσική είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης.

Η μουσική είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης.

Η μουσική είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης.

Η μουσική είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης.

Η μουσική είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης. Είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης.

Η μουσική είναι η γλώσσα των ανθρώπων και η πιο σημαντική μορφή της ανθρώπινης έκφρασης.